

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

mesceris. sic etiā superbus inter alios vult se eleuari
ex opposito inuigas. p̄pterea. siue opposita maculis

Opponas igitur anime contraria morbis
bona donet auarus id est homo inuidus

Propria det cupidus. se castrat luxuriosus
o homo inuidiose inuidiam remoue homo superbia

Inuide liuorem deponere superbe tumorem
moderatas eius ebrietate cibi tua refrenet iracundiam

Sobrietateque gulam patientia comprimat iram
deponat qui lesus est fastidia

Non moueat lesus rancorem. tedia mestus
sumptio unde soluat excellentiam potationis

Potus aque redimat excessus ebrietatis
tue voluptates puniat castigatio carnis

Carnis delicias castiget virga flagellans
digne penam agat subtractum raptor restituat

Ut bene peniteat ablatum predo reportet

In ista parte auctor specialiter ostendit quomodo circa quodlibet peccatum confessor dabit speciale remedium. dicens quod tu debes dare medicinas que sint contrarie morbis id est peccatis. nam cupidus id est auarus debet dari propria bona. luxuriosus debet se castrare. inuidus debet dimittere inuidiam. superbus superbia. Sobrietates edendi debet corrigere gulam. patientia iram. lesus debet dimittere rancorem. et mestus tedia. Ebrietas debet castigari per potum aque. et contra delicias carnis debet fieri flagellatio. et raptor debet restituere ablata.

Circa textum dubitatur

Primo vitia peccata possunt curari per contraria. Secundo quomodo vitia possunt mutari in virtutes contrarias. Tertio que sunt consideranda in satisfactione. Quarto que sunt requisita ad satisfaciendum satisfactionem. Quinto an predo debet ablata restituere. Sexto de intellectu littere.

Ad primum respondetur quod sic. quia unum contrarium natus est expellere reliquum. ut caliditas expellit frigiditatem. Etiam de phis in poica/mentis. quod virtus contrariatur vitio.

Ad secundum respondetur secundum philosophum secundo ethico. ibi dicit quod virtus moralis consistit in medio. Unde virtus ibidem describitur sic. Virtus est habitus electivus in medio consistens. et quia virtus consistit in medio. scilicet inter excessum dare. et dicitur prodigalitas. aliud est infra. id est modicum vel nihil. dare. et dicitur parcitas. Vult ergo textus quod cupidus ut prodignus large sua distribuat luxuriosus totaliter sicut castratus viuat. non tamen

debet se priuare membris

¶ Ad tertium respondetur q̄ tria sunt consideranda in satisfactione. In quibus satisfactio debet correspondere culpe. Primum est numerus. nam pro subtractione duorum denariorum non sufficit satisfactio unius. Secundum est pondus. Tertium est mensura. vñ Augustinus. Tāto tēpe quis debet esse in pena quanto fuit in peccato

¶ Ad quartum respondet q̄ ad sufficientem satisfactionem requirunt aliqua ex parte dei. aliqua ex parte peccatoris. et aliqua ex parte ecclesie. Ex parte dei requiruntur duo. Primum est misericordia qua deus culpā indulget. Secundum est iusticia. Ex parte peccatoris etiam requiruntur duo. Primum est dolor de peccatis perpetratis et omissis bonis. Secundum est amor dei et suorum preceptorum. Ex parte ecclesie duo requiruntur. Primum est meritum christi et sanctorum. Secundum est indulgentia que datur per papam episcopos vel eorum vicarios

¶ Ad quintum respondetur q̄ predo et quilibet habens bona iniusta tenetur illa restituere illis ex quibus sunt exorta. vel heredibus eorum. Et si nesciatur illi debent dari pauperibus vel vsui ecclesie in tali ciuitate vel illa in qua illa bona sunt male acquisita. et non solum principales id est qui principaliter iniusta bona acquisierunt tenentur restituere. sed etiam illi qui auxilium vel fauorem adhibuerunt. Unde nouem modis aliquis ē in culpa mali. quod tamen principaliter non fecit illud malum. et dicuntur nouē peccata aliena. Vñ. Falsio consilium consensus palpo recursus. Participans mutuo non oblitans non manifestans. Et declaratio istius habet in littera. Et tibi sit vita.

¶ Ad sextum respondetur q̄ cum dicitur in textu castrat se luxuriosus. nō vult dicere q̄ luxuriosus debeat se priuare membris suis. quia hoc eēt magnum peccatum. sed intendit dicere q̄ talis luxuriosus debet caste viuere ac si esset castratus. Item per liuorem intelligit auctor inuidiam inueteratam vel animum seu propositum vindicandi lesionem illatam. Item per mestum intelligit auctor turbatum del nolentem vel secundum alios hominem accidiosum et hoc est satis consonum littere. Item per predonem intelligitur quilibet habens bona aliena iniuste. vt predo. fur. latro. vsurarius. simoniacus.

nudos esurientes. sitientes. hospitio. vagos. infirmos. captiuos

Vestis cibo potu tectum do visito soluo

comodum. facio dolentibus errantes pauperibus. scilicet debitoribus

Comodo compatior conuerto dono remitto

proxiolos vt desistant a peccatis. do consilium. quodlibet munus

Arguo supplico consulodo quodcumque talentum

geniculoz de nocte macero corpus in bonis castigo corpus

Flecto genui vigilo ieiuno laboro flagello

vestimenta nudis incedo pedibus contritionem habeo pro indulgentiis

Vestis nuda pedes nudoz tero cor peregrinoz

C iij